

Doktorand: **JUDr. Jiří Zicha**

Název práce: **Právní problematika ochrany biodiverzity**

Oponovaná doktorská dizertační práce se zabývá na 222 stranách (plus český a anglický abstrakt) tématem z oblasti ochrany přírody, právní problematikou ochrany biodiverzity. Autor, který se mimochodem touto problematikou zabývá i v praxi, využil své bohaté zkušenosti z oblasti mezinárodních konferencí a studijních pobytů v zahraničí. Oponovaná práce je z hlediska struktury rozčleněna po stručném úvodu do šesti kapitol, včetně závěrů. Ve druhé kapitole je vysvětlen obsah klíčového pojmu „biodiverzity“ a dále jsou čtenáři přiblíženy důvody, vědecké přístupy a cíle její ochrany. V třetí kapitole jsou popsány subjekty, které se zásadní měrou podílejí na aktivitách spojených s ochranou biodiverzity. Za jádro předmětné práce by se dalo označit kapitolu čtvrtou, která je vnitřně členěna dle předmětu zkoumání na ekosystémovou, druhovou a genetickou diverzitu. Následující pátá kapitola uvádí vybrané prvky ochrany biodiverzity a nabízí zamyšlení nad jejich možnou integrací do některých souvisejících sektorů. Výše uvedená témata se pak odrážejí v samotných závěrech práce.

Je třeba uvést, že autor zvolil velmi aktuální téma, s přihlédnutím k aktuálnímu vývoji právní úpravy na jednotlivých úrovních, zejména pokud jde o mezinárodní a evropské unijní právo v oblasti ochrany biodiverzity. To dokládá zejména aktuálně skončené zasedání smluvních stran Cartagenského protokolu o biologické bezpečnosti. Konečně práce zapadá i do celkového rámce Mezinárodního roku biodiverzity, který na rok 2010 vyhlásilo OSN.

Zvolené téma lze považovat v oblasti práva životního prostředí za jedno z náročnějších. Předložená dizertační práce se zabývá tématem z oblasti právní úpravy ochrany přírody, kde ochrana biodiverzity je nesporně jedním z klíčových témat. To ostatně dokazuje i širší právní úpravy, se kterou se musel autor ve své práci vypořádat. Náročnost zvoleného tématu diplomanta je tedy dána jednak širší právní úpravou, jednak její roztržitostí (zejména pokud jde o mezinárodní právo životního prostředí). Náročnost je dána i množstvím pramenů odborné literatury, se kterými autor pracoval. Jedná se zároveň o vítanou příležitost doktoranda se vyjádřit k aktuálním otázkám této problematiky, zvláště přihlédneme-li k faktu, že se jedná teprve o druhou doktorskou dizertační práci na katedře práva životního prostředí, zabývající se tématem ochrany biodiverzity (první byla práce JUDr.Žákové v roce 2007 „Ochrana mořské biodiverzity v mezinárodním právu“, ovšem u JUDr.Zichy se jedná o mnohem širší a komplexnější pojetí).

Práce JUDr.Zichy je přehledná, logicky a systematicky strukturovaná. Oceňuji autorův přístup zejména k systematickému členění kapitoly čtvrté. Rovněž oceňuji, že právní stránku má vždy podloženou poznatky z oboru přírodních věd a často jsou závěry vyargumentovány kombinací věcného i právního přístupu. Věcná i právní stránka předmětné problematiky je tak rovnoměrně vyvážená. Autor se s tématem seznámil poměrně důkladně, čehož důkazem je i vysoký počet citací v poznámkách pod čarou. V jednotlivých kapitolách se zabývá všemi podstatnými tématy mezinárodního práva, bohužel méně již problematikou ochrany

biodiverzity a jejího prosazování v evropském unijním právu a právu národním, když zdařilé jsou ale vstupy do problematiky z pohledu švédského práva.

Není mým cílem v tomto oponentském posudku rozvádět úvahy nad tím, co v práci není a mohlo ještě být. Samozřejmě, že bych mohl napsat oponentský posudek i tímto stylem. V tomto směru však chápu autorovu poznámku v závěrech, že by mohla na jednotlivá témata např.z již zmiňované stěžejní kapitoly čtvrté vzniknout řada dalších prací podobného charakteru. Chci tedy hodnotit obsah předloženého textu. Po této stránce se domnívám, že se JUDr.Zichovi podařilo napsat zralé vědecké dílo, které přispívá k rozvoji poznání oboru práva životního prostředí. Podařilo se mu (až na drobné výjimky – subjekty práva ochrany biodiverzity či méně přesvědčivá kapitola pátá -) komplexně syntetizovat a analyzovat zejména mezinárodní právo v oblasti ochrany přírody, které je bohužel stále poněkud roztržité (což nenapravila ani Úmluva CBD 1992) a v mnohých směrech rámcové (snad s výjimkou některých regionálních dohod a memorand o porozumění, případně úmluvy CITES). Z této analýzy a syntézy pak vyplývají velmi zdařilé závěry, z nichž s mnoha se mohu osobně ztotožnit.

Oceňuji nejen obsah práce, ale i styl, jakým ji autor psal, včetně trefných poznámek, typu NATURA 2000 Network vs.Patchwork. Snad jen s jazykovými korekturami si mohl dát autor více práce.

Závěrem bych chtěl uvést, že oponovaná doktorská dizertační práce JUDr.Zichy splňuje po všech stránkách formální i materiální předpoklady kladené na doktorské dizertační práce na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a proto ji **doporučuji k ústní obhajobě**.

V rámci ústní obhajoby bych doporučoval, aby se doktorand soustředil na následující témata:

- 1) Mohla by být Úmluva o biologické rozmanitosti označena za kodifikaci práva ochrany přírody v mezinárodním právu životního prostředí? Pokud ne, proč? V jakých směrech a tématech by se měla dále rozvíjet politika členských států v oblasti CBD a Cartagenského protokolu?
- 2) Jak byste zhodnotil právní postavení, význam a přínos Světové charty přírody (OSN, 1982) pro předmětné téma?
- 3) Má smysl z hlediska ochrany ekosystémové a druhové biodiverzity vyhlášovat další dva národní parky (Křivoklátsko a Jeseníky), zvláště, pokud na obou území jsou již vícenásobné ochranné režimy (EVL, resp.PO soustavy Natura2000, chráněné krajinné oblasti, biosférické rezervace, apod.)? Má z hlediska vyhlášení těchto nových parků význam obsah kategorizace chráněných území IUCN ?

V Praze dne 6.11.2010

JUDr.Vojtěch Stejskal, Ph.D.
oponent